

Skiepų kalendorius, mitai ir svarba

Ar žinojote?

Kai 1796 m. Edwardas Jenneris sukūrė pirmąją vakciną nuo raupų, ėmė sklisti gandai, kad pasiskiepijusiujų laukia baisūs padariniai – visiems jiems iš kūno išsaugs karvės galva.

Abėjonės dėl skiepų naudos yra tokios pat senos, kaip ir patys skiepai. Skiepai yra vienas svarbiausių žmonijos išradimų ir iki šiol kovai su užkrečiamosiomis ligomis efektyvesnių apsaugos priemonių nei vakcinos nėra sukurta. Tik vakcinacijos dėka išnyko raupai, baigia išnykti poliomielitas, sparčiai judama tymų, raudonukės likvidavimo link. Eilė užkrečiamųjų ligų, kadaise buvusių labai dažnų ir neretai mirtinų vaikams, šiandieną labai veiksmingai kontroliuojamos ir valdomos. Pagal šiuo metu galiojantį vaikų profilaktinių skiepimų kalendorių naujagimiai, kūdikiai ir vaikai valstybės lėšomis skiepijami nuo 10 infekcijų.

LIETUVOS RESPUBLIKOS VAIKŲ PROFILAKTINIŲ SKIEPIJIMŲ KALENDORIUS														
	iki 24 val.	2-3 paros	1 mėn.	2 mėn.	3 mėn.	4 mėn.	5 mėn.	6 mėn.	12-15 mėn.	15-16 mėn.	18 mėn.	6-7 metai	11 metų	15-16 metų
1. Tuberkuliozės vakcina			BCG											
2. Hepatito B vakcina	HepB*		HepB					HepB						
3. Kokliušio, difterijos, stabligės vakcina				DTaP		DTaP		DTaP			DTaP	DTaP		Tdap
4. B tipo Haemophilus influenzae infekcijos vakcina				Hib		Hib		Hib			Hib			
5. Poliomielito vakcina				IPV		IPV		IPV			IPV	IPV		
6. Pneumokokinės infekcijos vakcina				PCV		PCV			PCV**					
7. Tymų, epideminio parotito, raudonukės vakcina									MMR**			MMR		
8. Žmogaus papilomos viruso infekcijos vakcina														HPV1 HPV2***
9. B tipo meningokokinės infekcijos vakcina					MenB		MenB		MenB**					
10. Rotavirusinės infekcijos vakcina					RV		RV		RV****					

Šis vaikų profilaktinių skiepimų kalendorius įsigalioja nuo 2018 m. rugsėjo 1 d.

Skiepydamiesi žmonės apsaugo nuo sunkių ligų, o kartais ir nuo mirties susirgus ligomis, kurių galima išvengti skiepijant. Skiepijamasis taip pat apsaugo nuo šių ligų plitimo tarp šeimos narių, draugų, kolegų, bendraklasių ir platesnėje bendruomenėje. Skiepijimas laikomas viena iš ekonomiškai efektyviausių intervencinių visuomenės sveikatos apsaugos priemonių, nes taip išvengiama išlaidų, susijusių su sergančių žmonių gydymu ir priežiūra. Vakcinos yra saugios, kadangi veikliosios medžiagos yra natūralūs mikroorganizmai ar jų sudėtinės dalys. Medikų duomenimis, skiepų veiksmingumas siekia net 85–98 proc.

Tam tikros visuomenės grupės žmonėms pasiskiepijus nuo infekcinės ligos, tikimybė, kad žmonės užsikrės ja nuo kitų žmonių, gerokai sumažėja. Tai apsaugo visuomenę nuo ligos protrūkių, o kai imunitetą tai ligai įgyja pakankamai žmonių, gali susiformuoti vadinamasis bendruomeninis arba bandos imunitetas. Tai padeda apsaugoti ne tik paskiepytus žmones, bet netiesiogiai ir tuos asmenis, kurie yra pažeidžiami labiau ligos atveju. Kai bendruomenėse pradeda plisti ligos, mažiems vaikams, vyresnio amžiaus žmonėms, taip pat žmonėms, kurių imuninė sistema susilpnėjusi, vėžiu sergantiems pacientams ir žmonėms, kurių negalima skiepyti dėl medicininių priežasčių, kyla pavojus, todėl skiepydamiesi galime padėti apsaugoti ir juos

Keltas dažniausiai pasitaikančių mitų:

- Vakcinos kenkia ir gali sukelti ilgalaikių, mums nežinomų pasekmių.
- Tik geresnių gyvenimo sąlygų bei higienos pagalba nebesergama kai kuriomis infekcinėmis ligomis, skiepai nereikalingi.
- Vaiko skiepijimas nuo kelių ligų tuo pačiu metu sustiprina šalutinio poveikio grėsmę ir gali perkrauti imuninę sistemą

Viską apibendrinant, skiepai yra labai svarbu, jei yra norima išlikti sveikiems. Nors ši tema iš tiesų yra labai kontraversiška, tačiau reikėtų atidžiau rinktis šaltinius iš kurių perduodama informacija ir taip galima stebėtinau sumažinti sklindančių mitų gausą. Tad likite sveiki.

Publikaciją parengė visuomenės sveikatos specialistė, vykdanči sveikatos priežiūrą mokykloje agne.minickaite@sveikatos-biuras.lt; mob. +370 676 98149, kartu su švietėjais savanoriais pagal pateiktą informaciją: <https://www.sveikatosbiuras.lt/naujienos/skiepai-efektyvi-apsauga-nuo-uzkrečiamuju-ligu/>; <https://www.vu.lt/naujienos/spectrum/straipsniai/lietuviu-pozitrus-i-skiepus-tiki-svarba-bet-abejoja-saugumu-ir-veiksmingumu>; [Skiepijimo nauda \(europa.eu\)](#); [Skiepai - "Antėja laboratorija" \(anteja.lt\)](#)